

Jorieke Eijlers-Fredrikze
en Thijs Noorlandt

Verlangen naar VRIJHEID

Vlucht uit de slavernij!

Je bent gemaakt om te leven in het beloofde land.

VERLANGEN NAAR VRIJHEID

Jorieke Eijlers-Fredrikze
en Thijs Noorlandt

Verlangen naar VRIJHEID

Vlucht uit de slavernij!
Je bent gemaakt om te leven
in het beloofde land.

KokBoekencentrum Uitgevers • Utrecht

Ontwerp omslag: Studio Jan de Boer
Auteursfoto omslag: Carpe Diem Fotografie/Gertjan van Ginkel
Lay-out binnenwerk: Andries Mol

ISBN 978 90 435 3101 6
ISBN e-book 978 90 435 3103 0
NUR 707

www.kokboekencentrum.nl.

© 2019 KokBoekencentrum Uitgevers, Utrecht

Alle rechten voorbehouden.

Uitgeverij KokBoekencentrum vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

INHOUD

Voorwoord	7
Proloog	11
DEEL 1 - GEVANGEN IN SLAVERNIJ	15
Hoofdstuk 1: Slavernij	17
Hoofdstuk 2: Bevrijding	31
Hoofdstuk 3: Op de vlucht	41
Hoofdstuk 4: Door de zee	52
DEEL 2 - DE WOESTIJNREIS	63
Hoofdstuk 5: Uitgedroogd	65
Hoofdstuk 6: Genoeg	77
Hoofdstuk 7: Quick Fix	91
Hoofdstuk 8: Gouden kalf	109
Hoofdstuk 9: Jezelf beter leren kennen	119
Hoofdstuk 10: God beter leren kennen	130
DEEL 3 - HET BELOOFDE LAND	143
Hoofdstuk 11: Het land verkennen	145
Hoofdstuk 12: Confrontatie met jezelf	158
Hoofdstuk 13: Vrijheidsstrijd	173

Hoofdstuk 14: In het land gaan wonen	185
Hoofdstuk 15: Op doorgaande pelgrimsreis	199
Dankwoord	216
Bronnenlijst	219
www.verlangennaarvrijheid.nl	221

VOORWOORD

Zeewolde, april 2019

Dat je dit boek in je handen hebt, betekent dat je al onderweg bent naar vrijheid. Elke reis begint met verlangen. Dat verlangen is door God in ons gelegd. We hoeven de reis niet zelf te forceren. Ons advies is om ontspannen te gaan lezen en je merkt vanzelf wat je aanspreekt en wat er bij jou aanhaakt. Met dit boek hopen we een verlangen in je op te wekken naar het beloofde land, omdat we niet gemaakt zijn voor een leven in slavernij. Dit boek is geen tienstappenplan naar vrijheid. Je zult dus niet lezen aan welke voorwaarden je moet voldoen om een vrij leven te leiden. Zo'n plan maakt het natuurlijk lekker concreet, maar gaandeweg hebben we zelf ontdekt dat God zich toch nooit in onze plannen laat vatten. De ruimte die daardoor ontstaat is eerst spannend, maar geloof ons: het geeft God de ruimte om je meer vrijheid te geven.

In Joriekes identiteitscrisis werd ze geraakt door het verhaal van het volk Israël dat uit de slavernij werd bevrijd, door de woestijn trok en het beloofde land mocht innemen. Toen de vraag kwam om een boek te schrijven over haar eigen crisis, wist ze meteen dat er dan een parallel moest komen tussen haar eigen verhaal en de uittocht van Israël uit Egypte. Dezelfde God die het volk meenam op hun weg

naar vrijheid, wil ook met ons die weg lopen. De vorm waar we voor gekozen hebben is dat we het Bijbelverhaal hebben verteld vanuit het perspectief van mensen die er zelf bij waren. Daarnaast hebben we ons verdiept in de lijnen die in dit Bijbelverhaal te zien zijn. Parallel hieraan lees je het dagboek van Jorieke. Deze twee verhalen komen samen in het slot van elk hoofdstuk waar we richtingwijzers geven voor de vrijheidsreis.

Bij alles wat we schrijven willen we je nog dit meegeven: lees, bid, onderzoek alles en behoud het goede. Onze eigen reis is nog gaande. We delen de inzichten die we tot nu toe verzameld hebben en trekken zelf, nadat de laatste punt op papier is gezet, ook weer verder. Als we dit boek een jaar eerder zouden hebben geschreven zou het totaal anders geweest zijn en als we het over een jaar pas zouden gaan schrijven ook. Wij staan niet bij het eindpunt te roepen dat je deze kant op moet. We pretenderen niet de waarheid in pacht te hebben, maar bidden dat onze inzichten van dit moment jouw proces kunnen helpen.

Wat we belangrijk vinden om mee te geven is dat je in dit boek vooral de moeilijke en heftige dagen van Joriekes reis zult aantreffen. Misschien dat je na een tijdje lezen denkt: zo, die heeft een enorm zwaar leven. Dit boek bestrijkt een periode van drieënhalf jaar uit Joriekes leven en in die tijd is er veel gelachen, gevierd, gelanterfant, gespeeld en werd de lichtheid van het leven ook zeker ervaren. Ook daar zijn prachtige verhalen over te schrijven. Omdat dit boek gaat over de reis naar vrijheid, lichten we de momenten eruit die groei en inzicht brachten. Dat waren doorgaans de ‘iets’ zwaardere dagen...

Reisgenoten

Een reis hoef je niet alleen te maken. Er lopen zo af en toe mensen met je mee met wie je het leven mee mag delen. Via dit boek hopen wij voor jou een reisgenoot te mogen zijn. In dit boek kom je ook een aantal reisgenoten tegen die met ons meelopen. Zij delen hun kennis

en ervaring die ze op hun eigen vrijheidsreis verzameld hebben. We stellen ze aan je voor:

Arie de Rover

Is vooral bekend als coach en spreker. Schreef over zijn eigen vrijheidsreis het boek *Leven na de genadeklap*. Hij loopt al heel wat jaren met Jorieke mee. Als je net denkt te weten hoe het leven in elkaar zit, stelt Arie je twee vragen en kan je denkproces opnieuw beginnen.

Marieke Meijer

Marieke is psycholoog en vrijheidsexpert. Ze schreef twee boeken over vrijheid: *Vrij van moeten* en *Vrij en moedig leven met God*. We hebben Marieke leren kennen als regelmatige gast in onze radio-uitzendingen en ze inspireert ons met haar frisse ideeën over vrijheid, geloof en leven. Liefdevol fileert Marieke leugens en smoesjes om bij de kern van ons wezen te komen.

Jesse en Joanne van der Giessen

Geestelijke vrijheidsstrijders die betrokken zijn bij het werk van Kanaän ministries en gebedshuis Zuilen in Utrecht. Daarnaast zijn ze goede vrienden van Jorieke en bloeit de vriendschap met Thijs op.

Over de schrijvers

Toen Jorieke gevraagd werd om haar verhaal in een boek op te schrijven, was het voor haar vanzelfsprekend dat ze dit alleen samen met Thijs zou doen. We mogen sinds 2013 samen een programma maken op Groot Nieuws Radio. Tijdens de re-integratie van Jorieke werden we naast collega's vrienden en raakte Thijs meer bij Joriekes proces betrokken. Wat onze samenwerking bijzonder maakt is dat we elkaar heel goed aanvullen en aanvoelen. We doen allebei waar we goed in zijn, hebben dezelfde drijfveren en humor, delen onze liefde voor God en we genieten van creatieve processen. Zo hebben we ook dit boek geschreven. De gedachten en ervaringen in dit boek zijn van Jorieke, maar zijn ook Thijs uit het hart gegrepen. Wat we als heel

bijzonder ervaren is dat we samen met Nico (die bij Jorieke hoort ;-)) en Jantine (van Thijs) onze geestelijke weg naar vrijheid lopen.

Meer vrijheid

Bij dit boek hebben we een website gemaakt die je nog verder op weg kan helpen. Hier vind je verwerkingsvragen om in je kring te bespreken en kun je verdiepende uitzendingen van Bij Jorieke luisteren. Achterin dit boek vind je meer informatie over de website.

www.verlangennaarvrijheid.nl

Tot slot, als we er niet honderd procent van overtuigd waren dat deze reis de moeite waard is, zouden we je niet aanmoedigen om op pad te gaan.

We bidden je toe dat je mag ervaren hoe God zelf met je meereist. Dat Hij je zal laten zien met welke dingen je in jouw leven aan de slag mag gaan en dat je mag ervaren hoe goed een leven in vrijheid met Hem is!

PROLOOG

Ruben (66 jaar)

We zitten officieel in een hongersnood. Eerst stelden we rantsoenen in. We mochten allemaal minder eten dan we zouden willen. Steeds meer familieleden kiezen ervoor overdag alleen nog maar de noodzakelijke dingen te doen. Iedereen teert in op zijn reserves en steeds meer dieren sterven. Kinderen vragen om meer dan een halve snee brood, maar er is niet meer. Ik verafschuw het om te zien hoe mijn kinderen en kleinkinderen honger lijden. De tieners groeien niet meer. Zelfs de eens zo prachtige kuddes van Jakob staan er graatmager en ziek bij.

We zochten eten in Egypte, maar vonden iemand van wie ik niet had gedacht hem ooit nog te zien: Jozef! Onze familie trok naar Gosen. Er is niet veel over van de trotse familie van Israël, maar in onze ogen brandt het vuur van de hoop. Egypte is het land van de grote graanschuren, imposante bouwwerken en het centrum van kennis. Voor ons is het een land van de toekomst, het land van leven. Egypte voelt als het beloofde land!

Jakob is 130 jaar oud als hij vanwege een grote hongersnood met zijn hele gezin, zijn vee en bezittingen naar Egypte vlucht. Jozef verwelkomt de familie en zorgt dat ze een goede plek krijgen om te wonen. Zeventien jaar leeft Jakob in Egypte, dan voelt hij zijn krachten afnemen en roept hij Jozef bij zich. Jakob laat zijn zoon zweren hem te begraven in Kanaän op de akker in Machpela vlak bij Mamre. Deze

akker heeft Abraham van een Hethiet gekocht, het eerste stukje beloofd land in de familie. Behalve Abraham liggen ook Sara en Jakobs vrouw Lea er begraven.

Een bijzondere stoet van Egyptische hoogwaardigheidsbekleders, hovelingen en familieleden van Jozef en zijn broers gaat kort daarna op weg om Jakobs laatste wens in vervulling te laten gaan. Jakob weet dat hij niet in Egypte thuishoort en wil daar niet begraven worden. Egypte was een noodzakelijke tussenstop om te overleven, maar Jakobs hart verlangde naar het beloofde land Kanaän.

Jorieke (29 jaar)

Hopend op een parkeerplek draai ik de bocht om. Uiteraard is mijn lievelingsplek bezet. Ik keer om en zet de auto verderop in de straat en moet dat roteind weer lopen. De auto's op de snelweg zoeven vluchtig en met grote snelheid voorbij. Als ik er met mijn ogen één volg, is hij na een paar seconden alweer uit het zicht verdwenen. Ik zeul mijn overvolle tassen mee. Waarom kan ik die zooi nooit opruimen? Hopelijk heb ik die beschimmelde mandarijn er wel uitgehaald. Voor je het weet komen er fruitvliegjes uit mijn tas vliegen en vraagt iedereen zich af waar dat ongedierte vandaan komt.

De twee trappen voelen als een berg die ik moet beklimmen. Het lijkt alsof elke stap er één te veel is. Er zit lood in mijn benen terwijl mijn hoofd juist te licht aanvoelt. Dat zal wel van het sporten van gisteravond komen. Ik moest gewoon meedoen met de rest, dat ik duizelig werd en voor mijn gevoel halfdood neerviel, was geen reden om te stoppen. Normaal krijg ik er juist wat extra energie van, dus gewoon tandje erbij, dat werkt altijd.

Ik doe de deur open, trek mijn schouders recht en loop de maffe gang met dat vreselijke tl-licht in. Ik sjok naar de redactie, een kleine ruimte waar we dicht op elkaar zitten en uitkijken op een vaal industrieterrein. Ik staar naar buiten en zie grijze gebouwen. Ik heb een hekel aan dit inspiratieloze uitzicht. De euforie van 'we gaan door' lijkt bij iedereen wel verdwenen te zijn. Nog maar een paar weken geleden waren we voor duizenden mensen zichtbaar aan het werk, nu zitten we hier te zwoegen om de programma's maar door te laten gaan. Maar ja, er moet geproduceerd

worden. Luisteraars hebben geld gegeven, dus aan de bak! De Heer heeft het gered, dus kop op! Ik pak van Thijs de voorbereiding voor het interview aan. Ik moet er een draaiboek van maken. Ik lees en herlees de teksten, maar het komt niet binnen. Ik voel me onzeker worden. Ik moet hierover zo een uur lang een gesprek voeren op de zender, maar het lukt me niet om het me eigen te maken. Ik wil over Thijs niet oordelen, maar dit is toch gewoon niet heel goed voorbereid? Ik voel me chagrijnig en geïrriteerd en we gaan er samen nog een paar keer doorheen.

Er komt een luisteraar bij de redactie binnenlopen met een cadeau, zo blij is ze dat haar favoriete radiozender nog bestaat. Ik veins een glimlach en met een opgewekte stem maak ik een praatje en bedank haar. Ja inderdaad, we zijn zo blij en dankbaar, het is allemaal fantastisch. Andere collega's lijken het wel te menen. Waarom kunnen zij wel normaal doen? We zijn toch allemaal beroerd van wat we hebben meegemaakt? Niemand heeft nu toch puf om te werken?

Even later in het toilet staar ik voor me uit. Ik voel alweer tranen naar boven komen. Waarom kan ik ze niet meer tegenhouden? Ik ben toch een pro! Wat gebeurt er met me? Ik kijk in de spiegel en geef mezelf een klap in het gezicht. Kom op Jorieke! Dit kan niet. Zo ben jij niet! De Heer heeft een wonder gedaan, wat ben je ondankbaar. De mensen verwachten je, dus stel je niet zo aan.

De gast komt binnen. De knop gaat om. Ik lach, ben geïnteresseerd, draai geestelijke liederen, spreek de mensen thuis vriendelijk aan en eindig met een vrolijk 'tot morgen'. Dat mijn grootste angst op het punt stond werkelijkheid te worden, kon ik niet vermoeden. Het werd niet tot morgen, maar... tot volgend jaar.

DEEL 1

**GEVANGEN IN
SLAVERNIJ**

Als je verlangt ben je al onderweg
Zuster Teresia

Hoofdstuk 1

SLAVERNIJ

EXODUS 2

Mirjam (10 jaar)

Niemand kan me uitleggen wat precies onze misdaad is. Farao is bang voor het volk, zeggen sommigen. Papa denkt dat het te maken heeft met de God die we aanbidden. Een ander beweert dat de Egyptenaren gewoon goedkope arbeidskrachten nodig hebben nu de oorlog met Syrië is opge-laaid.

Soldaten kwamen ons gebied binnen en namen alle mannen mee. Wie protesteerde of niet snel genoeg liep, werd geslagen. Ook papa kreeg klappen toen hij mijn broertje wilde uitleggen waar hij vandaag met de geiten heen moest trekken. Toen hij in de avond terugkwam, schrok moeder vreselijk van het bloed op zijn kleren. Vader had gevraagd om een moment rust voor gebed.

Het is ongelooflijk hoe snel we aan de nieuwe situatie wennen. Papa zorgt dat hij zo min mogelijk geslagen wordt, ik let op de kleintjes en help mama zo goed mogelijk bij haar werk. Wat me het meeste raakt, is de dof-fie blik in mijn vaders ogen als hij terugkomt van de steengroeve. Steeds sporadischer roept hij ons bij elkaar en vertelt hij verhalen over vroeger. Heel soms, als mijn broertjes erom zeuren en hij een goede dag heeft, vertelt hij. Dan horen we hoe betovergrootvader Jakob naar Egypte kwam, hoe God Jozef gebruikte om onze familie te laten overleven tijdens de grote hongersnood. Mijn favoriete verhaal is dat van Abraham die een grote tocht ondernam naar het land dat God voor hem had uitgekozen. Vorige

week vertelde vader er weer over en heel even zag ik een verlangen in zijn ogen toen hij sprak over het land Kanaän, waar we eens vrij zullen leven! Vannacht heb ik ervan gedroomd. Het gevoel van vrij te leven in een eigen land was zo overweldigend, dat ik er niet op durfde hopen dit ooit mee te maken.

De Egyptenaren worden steeds wreder. Veel mannen zijn al gestorven door het zware werk of door mishandelingen van de opzichters. Elke dag sta ik op de uitkijk, bang dat papa op een dag niet thuiskomt. Soms lopen er groepjes soldaten door de straten. Dan moeten we van moeder binnen blijven, want ze vernielen waar ze zin in hebben en vaak stelen ze dieren uit de kudde! De afkeer van de Egyptenaren groeit, maar we kunnen niks tegen ze beginnen.

In alle ellende is er ook mooi nieuws, moeder is in verwachting! Ondanks alles is ze er blij mee. Ze zingt liedjes voor haar buik en ook vader geniet ervan. Maar vorige week kwam in de nacht een oom aan de deur. Hij vroeg papa mee te komen naar de Nijl omdat er iets met mijn pasgeboren neefje aan de hand was.

Ik weet inmiddels wat er gebeurd is. De Egyptenaren verdrinken de pasgeboren jongentjes! Ik heb nooit gedacht dat ik zó kan haten. Als ik sterk genoeg zou zijn, zou ik een Egyptenaar dood willen maken! Moeder vroeg me te bidden dat ze een meisje mag krijgen.

ISRAËL IN SLAVERNIJ

Wanneer Jozef sterft, staat de familie (want een volk is het nog niet) goed bekend bij de Egyptenaren. Jozef had een belangrijke positie en genoot aanzien dankzij zijn kordate optreden tijdens de grote hongersnood. Zijn wijsheid en zakelijk inzicht hadden niet alleen hemzelf maar het hele land welvaart gebracht. Ook Jozef roept zijn broers bij elkaar wanneer hij voelt dat hij gaat sterven. Hij laat ze een belofte doen die overeenkomsten heeft met de laatste wens van Jakob. Zowel Jakob als Jozef worden door Egyptische artsen gebalsemd, een procedure die veertig dagen duurde. Het is een teken dat de familie gewoontes van hun gastland overnam. Waar Jakob direct na zijn

dood teruggebracht wilde worden naar Kanaän, laat Jozef zijn broers beloven dat ze zijn lichaam meenemen als ze ooit naar het beloofde land vertrekken. Dit gebeurt ook. Mozes neemt, zo'n vierhonderd jaar later, de beenderen van Jozef mee als het volk Egypte verlaat.

Zoals vaak na een crisis, groeit ook de familie van Israël hard als de hongersnood eenmaal voorbij is. Langzaam groeit onder Egyptenaren de afkeer van het volk en in de farao sluipt angst voor hun toenemende aantal. Ze worden slaaf gemaakt en onderdrukt, maar hoe meer ze onderdrukt worden, des te harder groeit het volk. Hoewel het volk gewoontes van de

Egyptenaren overneemt en overal om hen heen Egyptische godenbeelden staan, wordt ook God niet vergeten. De verhalen van de aartsvaders worden steeds opnieuw verteld. Verlangend horen nieuwe generaties over het verbond dat God met Abraham sloot en hoe ze een prachtig eigen land gaan krijgen. Ze wachten al zo lang en de verdrukking neemt op een gruwelijke manier toe.

Eerst geeft de farao de vroedvrouwen opdracht om jongentjes die bij de Israëlieten geboren worden te doden. De godvrezende vrouwen weigeren, waarop de Egyptenaren het zelf doen en pasgeboren jongens in de Nijl verdrinken. In de groeiende onderdrukking, hun enorme verdriet om de dood van zoveel jongetjes, zwelt Israëls gebed om verlossing aan. God hoort zijn volk en de bevrijding gaat beginnen.

FUNFACT:

Jakob trok met 66 familieleden naar Egypte. Daar werden vrouwen en kinderen nog niet bijgerekend. In de 430 jaar die het volk in Egypte woont is het gegroeid van 66 naar ongeveer 600.000 (weer zonder vrouwen/kinderen). Om dit aantal te bereiken moet elke vrouw ongeveer negen kinderen hebben gekregen. Nog een leuk detail over de Egyptische vroedvrouwen: God beloont ze voor hun trouw door ze zelf ook veel kinderen te geven.

DAGBOEK JORIEKE

Ik ben op weg naar het huis van mijn ouders. Ik bel even met een vriendin en terwijl ik mijn bestemming nader, bedenk ik hoe het weekend eruit gaat zien. Zaterdagavond heb ik een date. Ik zou best in de ochtend nog kunnen sporten, dan in de middag naar een vriendin en op de terugweg even langs die natuurwinkel bij haar in de buurt om biologische pompoen en lijnzaad te halen.

De uitzending met Henk Binnendijk van vanochtend vraagt om aandacht in mijn hoofd. Het was mega inspirerend. Wat die man heeft wil ik ook! Zo wijs en zo'n vertrouwen op God. Erg mooi om te zien, maar ik heb geen idee of ik dat ooit kan bereiken... Het was bijzonder en gezellig, maar ik denk dat hij wel doorhad dat ik niet alles echt begreep.

Ik rijd langs mijn oude kerk. Het is op een gekke manier vertrouwd. Eens was ik hier onderdeel van. Nu voel ik me losgescheurd, hoewel alles lijkt door te gaan zoals het was. Het is een wonder dat ik mijn geloof nog heb. Maar van mensen in het kerkelijk systeem moet ik niets meer hebben. Wat een hypocrieten. Als puntje bij paaltje komt zijn woorden als genade, vergeving en liefde betekenisloos, hol. Man, wat was het naïef van me om te denken dat het er onder christenen anders aan toe zou gaan. Niets bleek minder waar. Bij Groot Nieuws Radio vielen we van het ene conflict in het andere. En wat een tranen heb ik gelaten om wat er in deze kerk allemaal is misgegaan. Het machteloze, pijnlijke gevoel steekt me weer. Het maakt snel plaats voor boosheid. Maar op wie ben ik eigenlijk boos? Nee, niet op God. Maar op al die kinderachtige volwassenen die smijten met woorden uit de Bijbel en alleen sporen van vernieling achterlaten! Ik begrijp niet hoe dat kan.

Ik kom aan bij de pastorie, mijn ouderlijk huis. Ik loop naar de achterdeur. Hoe vaak ben ik hier niet naartoe gerend. Ik was best een angstig kind. Doodsbang dat Dutroux of de duivel achter een boom klaarstond om me te grijpen. Ik durfde amper alleen thuis te zijn, van elk geluidje ging mijn hart tekeer. In mijn eentje in het donker piekerde ik over de dood. Dat ging bij het ouder worden helaas niet weg. Angst

kende ik op meerdere manieren. Ik was bij schoolopdrachten altijd bang dat mijn werk niet goed genoeg zou zijn, en daarom maakte ik opdrachten vaak maar helemaal niet.

Aan tafel met mijn moeder vraag ik haar of ze eigenlijk van mijn vroegere angsten afgewist. Dat bleek niet zo te zijn. Alleen als ik geen andere uitweg had, als de emmer was overgelopen, barstte de bom. Het klopt wat mama zegt. Ik weet nog dat ik in tranen ging vertellen dat ik mijn studie echt nooit op tijd ging halen. Wat een schaamte en tranen over het feit dat ik gefaald had. Ik was zó bang voor hun reactie. Ik wilde mijn ouders hoe dan ook niet teleurstellen.

Ik sla het toetje af. Dat zit vol suiker en daar word ik moe van. Goed bezig, denk ik. Bij de koffie vertel ik hoe goed het gaat. Dankbaarheid voor hoe mijn leven er nu uitziet, vervult me. Ik ben net bij een tof concert geweest, op het werk zijn ze laaiend enthousiast over me, ik heb een groot live-evenement gepresenteerd wat supergoed ging, de Zumbalessen die ik geef lopen lekker en elk weekend zit vol met leuke afspraken. Over de geplande date vertel ik nog maar even niet. Hier had ik nooit van kunnen dromen. Ik, Jorieke, die nooit wist wat ze in haar leven wilde, die voor haar gevoel altijd achterliep op anderen, die er nèt niet helemaal bij hoorde, heeft haar leven op orde. Dit is het dus.

SAMEN OP REIS

De kans is vrij groot dat jij in slavernij leeft. En daar kies je ook nog eens zelf voor! Lekker binnenvoer hè? Dan is het maar meteen duidelijk hoe ik het zie. Terwijl ik het schrijf, denk ik meteen: wie ben ik dat ik dit durf en mag zeggen? Ik hoop dat je gaandeweg dit boek zult zien dat ik mezelf niet als gearriveerd, alwetend, bijzonder wijs of als een profetisch exemplaar zie. Het is puur Gods genade dat ik vrij kwam uit slavernij, en zoals ik er altijd meteen bij zeg: mijn proces van meer leven in vrijheid is pas net begonnen!

Slavernij

De slavernij waarin ik vastzat, is niet een-op-een te vergelijken met de slavernij van het volk Israël, of met andere mensen in slavernij. Israël zat in een fysieke slavernij. Zij werden lichamelijk afgebeeld, onderdrukt en gevangen gehouden. Het volk had geen bewegingsvrijheid.

Mijn (onze) slavernij gaat over geestelijke banden, dingen die je geest gevangen houden waardoor je ziel niet krijgt waar zij zo hevig naar verlangt. Dat er door God onvoorwaardelijk van je gehouden wordt, dat je bij Hem mag zijn wie je bent en dat Hij voor je zorgt. Diep in mij was een verlangen geplant naar vrijheid, zoals het volk diep in zich het verlangen naar Kanaän voelde. Voor mij leek Gods belofte onbereikbaar ver weg. Als iets voor geestelijk volwassen mensen, niet voor mij.

Ik zat vast in systemen en kon niet de keuzes maken die ik eigenlijk wilde maken. Ik leefde met heel veel angst, was bang voor wat mensen van me vonden, om door de mand te vallen en vertoonde ongezond please gedrag. Je geeft dan wat je denkt dat mensen nodig hebben of van je vragen. Verder was ik best aardig en sociaal trouwens. Eigenlijk was het zo dat het gedrag dat ik vanbuiten liet zien, vaak niet klopte met wat ik vanbinnen voelde. Dat is precies wat geestelijke slavernij met je doet. Het weerhoudt je ervan om tot je doel te komen. Het zit je relatie met God in de weg.

Reisgenoot Arie de Rover over geestelijke slavernij

De wortel van geestelijke slavernij ligt daarin, dat we ons als mens van jongs af aan moeten hechten aan aardse systemen. Het eerste systeem dat zich aandient, is met je moeder. Dat vindt zelfs in de baarmoeder al plaats. Na de geboorte begint de hechting. Het kind moet zich veilig hechten aan de ouders. En daar zie je al dat het afhankelijkheidssysteem begint. De ‘verslaving’ begint al bij je geboorte. Vanaf je geboorte zoek je direct veiligheid in de tastbare systemen, bij papa en mama. Van hen moe-

ten we als we opgroeien en ouder worden een beetje loskomen, maar dan hecht je je meteen weer aan anderen. Als je je voor je behoefte aan betekenis en zekerheid hecht aan iets of iemand anders dan God, zit je in het hart van afgoderij. Dat is zonde, uit een andere bron dan God putten voor wat je als mens ten diepste betekenis en veiligheid geeft. Zo ontstaat je geestelijke verslaving, je afhankelijkheid.

Om te begrijpen hoe dit allemaal werkt, verdiepen we ons in wat die systemen precies zijn.

Een systeem is een verzameling afspraken (soms wetten) waaraan een groep mensen zich conformeert. Wie zich niet aan de afspraken of wetten houdt, wordt buiten het systeem geplaatst of ondervindt nadelen (boetes). Een systeem helpt ons om zaken te organiseren, duidelijkheid te creëren en in sommige gevallen om onze omgeving onder controle te houden. Als het systeem wankelt, kan het zijn dat je erachter komt dat je dermate met het systeem verbonden bent geraakt, dat jij ook wankelt of zelfs omvalt. Dit heb ik aan den lijve ondervonden toen mijn religieuze systeem omviel. In de kerk waar ik lid was brak een crisis uit en omdat die kerk in mijn ongezonde religieuze systeem zat, bracht dit het fundament van mijn geloofsleven aan het wankelen.

Ruilhandel

Een van de systemen waarin ik vastzat, is het ruilhandel systeem. Het 'voor-wat-hoort-wat' principe. Je werkt en krijgt daarvoor in ruil loon op je rekening gestort. Dat is een concept waarmee prima te leven valt. De wederzijdse verwachtingen zijn duidelijk en je kunt – tot op zekere hoogte – zelf kiezen of je aan dit systeem mee wilt doen of niet. De problemen ontstaan doordat we geneigd zijn deze 'ruilhandel' ook op allerlei andere manieren toe te passen in ons leven. Ik ging (onbewust) harder werken dan ik eigenlijk aankon om daarvoor waardering terug te krijgen.

Reisgenoot Arie de Rover over systemen

We functioneren als mens heel ons leven in allerlei systemen. In de systemen waarin je niet met God te maken hebt, heb je altijd met potentiële afgodjes te maken. Elke afgod doet aan ruilhandel. Dat betekent ook dat je altijd voor datgene waar jij behoefte aan hebt en verwacht te krijgen, iets terug moet doen. Wat het ook maar is. Kijk naar intieme huwelijksrelaties. We verbinden ons aan elkaar en dan vragen we, vaak impliciet, dat onze partner in bepaalde behoeftes voorziet. Zolang dat lukt maakt dat je ook gelukkig en voelt het als een bepaald soort vrijheid. Tot het moment dat het niet meer lukt. Dan voel je: nu is het niet leuk meer en loop ik erop leeg. Je raakt daardoor meer en meer je gevoel van geluk en zogenaamde vrijheid kwijt. Het blijkt dat je niet vrij was.

Hoe pijnlijk zo'n ontdekking ook is, ik vind er ook altijd een mooie kant aan zitten. Ik zie het als een zegen als je vastloopt in zo'n afhankelijkheidssysteem, omdat het je de mogelijkheid biedt om opnieuw op zoek te gaan naar echte vrijheid. Het is juist een nadeel in het leven (of misschien wel een vloek) als je succesvol blijft terwijl je in een afhankelijkheidssysteem zit. Er zit nu een generatie in bejaardenhuizen die altijd welvaart heeft gehad. Dan drijf je steeds verder af van wat echte vrijheid eigenlijk is. Want je wordt steeds weer bevestigd in het feit dat je omstandigheden je gelukkig maken. En dat wekt de suggestie van vrijheid, want je hebt heel veel autoriteit, je kunt je veel dingen permitteren. Er komen leuke dingen voor terug, dus de illusie blijft lang in stand.

Religieus systeem

Ook God wordt vaak in een systeem getrokken. Dit gebeurt als mensen je leren dat je bepaalde dingen moet doen om uit religie je zekerheid te krijgen. Daarmee proberen we met God aan ruilhandel te doen. Vaak denken we dat we Gods genade op een of andere manier kunnen verdienen. We moeten Gods liefde wel waard zijn door genoeg te bidden, veel Bijbel te lezen, in de kerk actief te zijn en het liefst ook nog wat eenzame ouderen te bezoeken. Dit alles in de hoop genade te vinden. Als het zo van een mens afhangt, mislukt dat bij voorbaat. Bij mij was dit ook op de achtergrond aanwezig, maar ik voelde vooral als puber hoe hard ik hierin faalde. Nu denk ik: wat erg dat ik gedacht heb dat ik zelf de genade kon verdienen. Verdienen en genade zijn tegenpolen van elkaar.

Voordat je denkt dat mijn leven in geestelijke slavernij alleen maar ellende was: dat was gelukkig niet zo... Er waren heel mooie momenten, ook toen ik nog niet op weg was naar vrijheid. Ik heb in de tijd voor mijn crisis al vele mooie dingen met God meegemaakt. Ik voelde op kruispunten van mijn leven hoe God uitkomst gaf en ik hield al veel van Hem, maar het is niet te vergelijken met hoe het nu is.

Slavendrijvers

Als we gevangen zitten in slavernij, is een logische volgende vraag: wie is dan je slavendrijver?

Ikzelf als slavendrijver

De ergste slavendrijver van allemaal ben ikzelf. Wat heb ik mijzelf een druk en last opgelegd! Ik propte mijn agenda vol, moest een trouwe vriendin zijn, wilde het beste presteren, het hardste werken, er voor mensen zijn die me nodig hadden en zeker ook een 'goed christen' (wat een goed christen dan ook moge zijn...).

De duivel als slavendrijver

Inspelen op angst is wat de duivel als geen ander doet om ons gevangen te houden in geestelijke slavernij. Hij weet van jouw angsten en

zal die gebruiken als je stappen probeert te zetten richting de vrijheid. De duivel kent onze geestelijke verlangens. Hij houdt ons graag de suggestie voor dat we belangrijk en autonoom kunnen zijn buiten God om. Bij Eva lukte dat perfect en ook wij trappen nog dagelijks in die geniepige leugen.

De omgeving als slavendrijver

Ook anderen, zelfs je geliefden, kunnen slavendrijvers zijn. Als je met je hele gezin een familiair systeem hebt ontwikkeld, spelen er allemaal belangen om iedereen in dat systeem te houden. Je weet dan wat je aan elkaar hebt, iedereen kent zijn plek en als iemand eruit wil stappen, ontstaat acuut de angst dat het systeem gaat haperen en niet meer zal functioneren.

Autoriteit

De slavendrijvers in mijn leven konden hun rol alleen maar spelen omdat ik ze daartoe de autoriteit gaf. Vaak werken de verschillende slavendrijvers samen en kun je niet zeggen: dit is de duivel, dit ben ik zelf en dat komt van een ander. Als er bij jou als geestelijke slaaf geen voedingsbodem is, kan de slavendrijver nog zo gemeen en wreed zijn, maar oefent hij toch geen macht op je uit. Jij geeft de autoriteit die maakt dat iets of iemand jouw slavendrijver is. In de geestelijke wereld werkt dat ongeveer hetzelfde. De satan moest Adam en Eva zover zien te krijgen dat ze zijn leugen geloofden. Alleen dan kon hij macht over ze uitoefenen. Meer hierover lees je in hoofdstuk 13.

Kind van God

Ik kende God al en had Jezus' offer voor mij geaccepteerd. Ik was al Gods kind, daar ben ik van overtuigd. Maar toch begon ik met de opmerking dat ook veel christenen nog slaaf zijn. In mijn programma heb ik talloze mensen mogen interviewen die vertelden hoe God altijd al in hun leven was, maar dat ze op een bepaald punt kwamen, al dan niet door een crisis, waarop hun geloof verdiept is. Hoe kan dit, je bent een kind van God, maar zit nog wel vast aan je oude leven?

Levert God half werk? Als je je leven overgeeft aan God, ben je een kind van Hem, je kunt zeggen dat je gered bent. In het verhaal van Israël zou ik zeggen, je bent al wel de Rietzee door, maar nog niet in je beloofde land aangekomen. Om daar te komen is nog veel werk nodig om steeds vrijer te mogen leven.

Reisgenoten Jesse & Joanne van der Giessen over rechtvaardiging en heiliging

Israël was al Gods volk, maar ze leefden nog steeds in de slavernij. In het Engels heb je de woorden justification en sanctification, rechtvaardiging en heiliging. Dat zijn twee verschillende dingen. Je bent gered, Israël was al aangenomen als Gods volk. Maar ze zaten nog wel in slavernij. Daar komt heiliging om de hoek kijken. Je mag steeds meer gaan leven tot eer van God, je oude leven afleggen en steeds meer op God gaan vertrouwen.

In 2 Korintiërs 5: 17 staat: Als iemand in Christus is, is hij een nieuwe schepping. Zie het oude is voorbij gegaan, alles is nieuw geworden. (HSV) Als je de grondtekst leest, staat daar niet: als iemand in Christus is, ben je helemaal nieuw. Er staat eigenlijk: het nieuwe is wordend. Het is een ontwikkeling. Met dat je ervoor kiest je leven aan Jezus te geven, is je geest met God verbonden. Die band was bij de zondeval doorgesneden. Die link is weer gelegd, maar er zitten nog oude patronen in. Je denken moet vernieuwd worden en er is nog veel meer werk te doen. Dan kun je nog heel veel afgoden hebben, maar je bent wedergeboren.

Bij de voetwassing vraagt Petrus aan Jezus om helemaal gewassen te worden als Jezus zijn voeten wast. Maar Jezus zegt dan: u bent al rein maar alleen uw voeten zijn weer vuil geworden door de wandel in de wereld. Je levensheiliging mag steeds verder groeien. Met als doel om de Vader te verheerlijken en niet voor je eigen eer of bediening te gaan!

Wat zijn je drijfveren

Vrijheid wordt nog wel eens verward met eigenzinnig zijn, een los-geslagen leven leiden. Bij onvrijheid denken we juist aan iemand die nooit uit de band springt en netjes doet wat er van hem of haar verwacht wordt. Maar aan het gedrag kun je niet zien of iemand vrij is. Het gaat bij zowel vrijheid als onvrijheid om de drijfveren die onder het gedrag zitten.

Stel, ik heb honderd euro die ik in de collecte voor zwerfhonden in Oost-Europa doe. Dan kun je denken: dat is prima gedrag, niets mis mee. Maar is dat wel zo? Misschien krijg ik er wel iets voor terug, of misschien geef ik wel zodat jij ziet wat een hondenliefhebber ik ben? Het kan ook zijn dat ik een stemmetje hoor dat zegt dat ik pas een goede christen ben als ik ook goed voor honden zorg. Een andere mogelijkheid is, dat ik in vrijheid de keuze maak om mijn honderd euro weg te geven en daarvan geniet zonder er iets voor terug te verwachten en zonder dat er dwingende processen onder de oppervlakte een rol spelen. Van buitenaf kan niemand zien hoe ik dat geld weggeef.

Nu gaat dit voorbeeld over geld, maar het principe kun je op veel meer soorten gedrag toepassen. Wat je ziet, zegt niet per se iets over de dieperliggende drijfveren en motivatie.

Niet leven, maar overleven

Om te leven heb je ruimte en lucht nodig. Ruimte om te spelen en fouten te maken en lucht om te ademen, zonder afhankelijk te zijn van wat anderen van je vinden en vrij van zelfopgelegde slavenjukkens.

Wie gevangen zit in geestelijke slavernij, heeft geen ruimte en geen lucht om echt te leven. Er is continu angst die om actie vraagt. Er is steeds weer een hoog gelegde lat die gehaald móét worden en er is altijd wel iemand die iets van je vindt waar je dan weer op moet reageren.

Het volk in Egypte was aan het overleven. Leven hoe en waar ze wilden, kon niet. Ze werden passief en futloos.

Als je het hebt over je innerlijke mens, kan het zijn dat je leeft

maar voelt dat je ziel, je mens zijn, bedreigd wordt. Al je aandacht gaat uit naar overeind blijven, in stand houden van wat er is. Je pakt aan wat nodig is om de dag door te komen en je goed te voelen. Je ervaart het leven als een last op je schouders. Je kunt wel genieten, maar diepe voldoening geven dingen niet. Je hebt steeds opnieuw positieve woorden en waardering nodig om te blijven functioneren. Je wordt voortgestuwd door angst, en dat uit zich vaak in gedrag waarvan je diep vanbinnen al voelt dat je er niet achter staat of het eigenlijk zelfs niet wilt. Overleven is een strijd. Zelf overeind blijven is een prioriteit.

De buitenwereld kan een vijand zijn, onveilig. Alleen wie zich in jouw eigen systeem bewegen voelen veilig, want daar heb je grip op. Voor mensen in slavernij kunnen mensen die leven in vrijheid bijzonder beangstigend zijn. Ze roepen onzekerheid op omdat je niet weet wat je aan hen hebt, wat ze zullen doen en hoe ze zullen reageren. Ze functioneren niet in je bekende systeem. Ergens raakt dat aan een diep verlangen in je slavenziel, maar tegelijk kun je er niet echt bij.

Diep vanbinnen voelde ik al jaren dat ik aan het overleven was. In een poging meer lucht en ruimte te krijgen, deed ik aan symptoombestrijding. Dat zag ik natuurlijk zelf niet. Terugkijkend besef ik dat ik me jarenlang uitgeput heb gevoeld, juist op momenten dat ik alleen was of even niet hoefde te presteren. Mijn oplossing was om (nog) bewuster met voeding en sporten bezig te gaan in de hoop dat ik genoeg energie zou hebben om mijn destructieve werktempo vol te houden. Wat ik daarmee deed was pleisters plakken, in plaats van kijken naar de wond die het probleem was. Ik had me moeten afvragen: waarom voel ik me zo uitgeput?

Reisgenoot Marieke Meijer over leven of overleven

Of je aan het overleven bent, kun je zelf het beste voelen. Het heeft met de mate van spanning in jezelf te maken. Kijk bijvoorbeeld naar de Israëlieten: ze moesten overleven in zware omstandigheden en klaagden daarover, maar wilden niet gered

worden op de manier die God door Mozes liet zien. Ze verkozen een mate van voorspelbaar lijden, boven een onzichtbare toekomst van een leven in vrijheid. Ze accepteerden dat lijden, omdat ze dachten dat er niks beters mogelijk was. Alsof overleven de enige optie was. Als je alleen maar bezig bent met doelen halen en doorgaan, kun je je afvragen of dat leven of overleven is. Jezus zegt in Johannes 14: 'mijn vrede geef ik jullie', waar herken je die vrede in je (over)leven?

Inspirerend, leerzaam en een grote
bemoediging voor iedereen die naar meer
vrijheid verlangt! **ARIE DE ROVER**

Verlangen naar vrijheid is een inspirerend boek over wandelen met God en vrijheid vinden in Hem. Jorieke Eijlers zocht lange tijd haar identiteit buiten God. Totdat ze niet meer verder kon en in een diepe burn-out belandde. Door haar identiteitscrisis bevrijdde God Jorieke van de slavernij van (zelf-)oordeel, pleasen en presteren. Samen met Thijs Noorlandt beschrijft ze haar levensreis naar vrijheid. Ze spiegelen de reis van Jorieke aan de reis van het volk Israël dat de slavernij van Egypte achter zich laat en naar het beloofde land trekt. Onderweg krijgen ze gezelschap van een aantal ervaren reisgenoten: coach Arie de Rover, psycholoog Marieke Meijer en geestelijke vrijheidsstrijders Jesse en Joanne van der Giessen.

Jorieke en Thijs maken samen het human interest programma 'Bij Jorieke' op Groot Nieuws Radio.

NUR 707

ISBN 978-90-435-3101-6

9 789043 531016

KokBoekencentrum
UITGEVERS | UTRECHT